
Nasjonal plan for å bekjempe resistens

AKTUELT

TOM SUNDAR

Email: tom.sundar@legeforeningen.no

Tidsskriftet

Norske myndigheter tar til orde for å bevare antibiotika som gode og virksomme legemidler. En ny tiltaksplan har som mål å forbedre kunnskaper om resistens, rasjonalisere bruken av antibiotika og styrke smittevernet mot resistente mikrober.

Tiltaksplan for å motvirke antibiotikaresistens (2000–2004) som ble lagt frem i mars, har oppslutning fra fem departementer: Sosial- og helsedepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Fiskeri-, Landbruks- og Miljøverndepartementet. Innholdet i tiltaksplanen er i sin helhet det samme som i fjorårets *Plan for å motvirke antibiotikaresistens*, utarbeidet av en tverrfaglig prosjektgruppe med Statens institutt for folkehelse i spissen (1).

Positiv reduksjon

Bakgrunnen for myndighetenes offensiv er at resistens er et globalt folkehelseproblem som også berører Norge, selv om problemet fremdeles er mindre her enn i andre land. Tall fra planen viser at 80% av antibiotikaforbruket i Norge foregår innen humanmedisin, mens husdyr står for om lag 18% av forbruket og oppdrettsfisk for mindre enn 2%. I 1997 ble det hvert døgn i gjennomsnitt brukt 17,2 doser antibiotika per 1000 nordmenn. Dette svarer til at 2% av befolkningen hver dag tok en normaldose antibiotika eller at nesten alle nordmenn hadde en antibiotikakur i løpet av året.

Det humanmedisinske forbruket har gått svakt ned siden toppåret 1993, da det ble målt til 18,3 definerte døgndoser. Antibiotikabruken til husdyr gikk ned med 29% i 1995–97 etter målrettet innsats fra næringens side. Forbruket til oppdrettsfisk ble redusert fra 49 tonn i 1987 til 3/4 tonn ti år etter, som følge av vaksinerings og hygienetiltak.

Tiltaksplan

Tiltak for å motvirke antibiotikaresistens (2000-2004)

Overvåking står sentralt

I 1998 vedtok både Verdens helseorganisasjon og EU handlingsprogrammer for å overvåke antibiotikaforbruk og resistensforekomst, utdanne helsepersonell og publikum og for å styrke smittevernet. Det har også vært økt oppmerksomhet rundt antibiotikabruk i matvareproduksjon.

I år har Sosial- og helsedepartementet satt av 10 millioner kroner til den norske tiltaksplanen, og i tillegg kommer midler fra de fire andre departementene. 2 millioner kroner er øremerket forskning på resistens i regi av Norges forskningsråd. Et viktig mål

er å opprette Norsk overvåkingssystem for resistente mikrober (NORM), som også skal innbefatte zoonotiske bakterier, på grunnlag av prøveprosjektet som ble etablert i 1999 ved Regionsykehuset i Tromsø. Et annet mål er å etablere en nasjonal, reseptbasert legemiddelstatistikk for å kartlegge antibiotikabruken nøyaktig. Videre skal det satses på informasjonskampanjer, smitteverntiltak, forbedring av laboratorietjenester samt ulike forvaltnings- og tilsynsoppgaver.

LITTERATUR

1. Sundar T. Resistens skal bli alles ansvar. Tidsskr Nor Lægeforen 1999; 119: 1006–7.

Publisert: 20. april 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 9. juli 2026.